

Věc C-102/21**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

18. února 2021

Předkládající soud:

Správní soud, Autonomní oddělení pro provincii Bolzano (Itálie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

9. února 2021

Navrhovatelka:

KW

Žalovaná:

Autonomní provincie Bolzano

Předmět původního řízení

Slučitelnost podpory na výstavbu malých vodních elektráren, která je poskytována salaším a horským chatám nepřipojeným k elektrické síti, s vnitřním trhem; legalita požadavku navrácení podpory ze strany vnitrostátních úřadů po skončení platnosti unijního režimu podpory

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU, konkrétně

Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9) (dále jen „nařízení (EU) 2015/1589“)

Rozhodnutí Komise ze dne 25. července 2012 o povolení státní podpory podle ustanovení článků 107 a 108 SFEU SA.32113 (10/N) (2013/C 1/02) (Úř. věst. 2013, C1, s. 7) (dále jen „rozhodnutí SA.32113“)

Předběžné otázky

1. Skončila dne 31. prosince 2016 platnost podpory schválené rozhodnutím Komise SA.32113 (2010/N) ze dne 25. července 2012 ve výši 80 procent na výstavbu malých vodních elektráren na výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů pro vlastní spotřebu, která je poskytována salaším a horským chatám ve vysokohorských oblastech, které bez odpovídajících technických a finančních nákladů nelze připojit k elektrické síti?
2. V případě kladné odpovědi na tuto otázku:
 - 2.1 Musí být článek 20 nařízení (EU) 2015/1589 vykládán v tom smyslu, že při zneužití podpory musí Komise vydat rozhodnutí o navrácení podpory před zakročením vnitrostátních orgánů?
 - 2.2 Je uvedená podpora ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU slučitelná s vnitřním trhem, protože usnadňuje rozvoj určitých hospodářských oblastí, nebo může narušit hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Článek 107 odst. 1 a odst. 3 písm. c) a čl. 108 odst. 1, 2 a 3 SFEU

Článek 1 písm. a), c), f), g), čl. 4 odst. 3, čl. 9 odst. 3 a 4, článek 20 a bod 28 odůvodnění nařízení (EU) 2015/1589

Článek 4 odst. 1, odst. 2 písm. b) a odst. 3 nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. 2004, L 140, s. 1; Zvl. vyd. 08/04, s. 3)

Článek 41 odst. 7 písm. a), odst. 8 a odst. 9 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 187, s. 1) (obecné nařízení o blokových výjimkách, dále jen „nařízení (EU) č. 651/2014“)

Články 3 a 6 nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis (Úř. věst. 2013, L 352, s. 1) (dále jen „nařízení (EU) č. 1407/2013“)

Body 6, 97 a 98 rozhodnutí o státní podpoře SA.32113

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Provinciální zákon ze dne 7. července 2010, č. 9 „Ustanovení v oblasti úspory energií, obnovitelných zdrojů energií a ochrany klimatu“, zveřejněný v úředním

věstníku regionu ze dne 3. srpna 2010 bod 31 v aktuálně platném znění (dále jen „provinciální zákon č. 9“)

Rozhodnutí provinciální vlády ze dne 8. listopadu 2010, č. 1804, zveřejněné v úředním věstníku regionu ze dne 13. listopadu 2012, č. 46 (dále jen „rozhodnutí provinciální vlády č. 1804“)

Skutkový stav a původní řízení

- 1 Navrhovatelka opravného prostředku „Rekurs“ (dále jen „žalobkyně“) vlastní nemovitosti, které nejsou vzhledem ke své odlehle poloze připojeny k veřejné elektrické síti.
- 2 Provinciálním zákonem č. 9 byla zavedena podpora ve výši 80 procent na výstavbu vodních elektráren na výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů pro salaše a horské chaty, které nelze bez odpovídajících technických a finančních nákladů připojit k elektrické síti.
- 3 Tento režim schválila Evropská komise (dále jen „Komise“) dne 25. července 2012 rozhodnutím o státní podpoře SA.32113.
- 4 Na základě tohoto režimu podpory požádala žalobkyně příslušný orgán žalované dne 15. září 2017 o poskytnutí nejvyšší částky podpory na výstavbu vodní elektrárny u svých nemovitostí. Vyráběná elektrická energie měla sloužit výhradně pro vlastní spotřebu.
- 5 Rozhodnutím příslušného orgánu byla žalobkyni poskytnuta podpora ve výši 144 634 eur, což odpovídá 80 procentům způsobilých nákladů ve výši 180 792,48 eur, na výstavbu malé vodní elektrárny pro vlastní zásobování elektřinou.
- 6 Výstavba malé vodní elektrárny byla dokončena 27. září 2018. Dne 16. listopadu 2018 byla vyplacena podpora ve výši 140 970 eur.
- 7 Dne 27. ledna 2020 příslušný orgán poskytnutou podporu částečně zrušil. Tvrdil, že platnost režimu podpory SA.32113 skončila dne 31. prosince 2016, že provinciální vláda pozměnila kritéria podpory a nařízením č. 651/2014 byla nejvyšší částka ve výši 80 procent snížena na 60 procent způsobilých nákladů. Na základě nových kritérií byly způsobilé náklady stanoveny na 174 241,68 eur a podpora vypočtena ve výši 65 procent, tedy 113 257,09 eur. Žalobkyně byla dne 14. února 2020 vyzvána, aby část podpory včetně úroků ve výši celkem 27 946,12 eur vrátila.
- 8 Dne 15. června 2020 podala žalobkyně opravný prostředek „Rekurs“ (dále jen „žaloba“) k tomuto správnímu soudu na zrušení právních aktů přijatých v její neprospěch, zejména částečného odvolání a výzvy k navrácení (dále jen „napadené právní akty“).

- 9 Svou žalobu opírá o pět důvodů, jimiž v rozsahu, který je relevantní ve vztahu k unijnímu právu, napadá mimo jiné následující:
- Podpora není protiprávní, protože se nejedná o státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Podpora byla žalobkyni poskytnuta jako soukromé osobě. Nebyl zvýhodněn žádný podnik. K narušení hospodářské soutěže v rámci Evropské unie nemůže docházet, protože vyráběná elektřina slouží pouze vlastní spotřebě.
 - Žalovaná porušila články 3 a 6 nařízení (EU) č. 1407/2013, protože neproověřila, zda byla podpora poskytnuta v souladu s použitelným nařízením.
 - Podpora je přípustná podle čl. 107 odst. 3 SFEU. Oznamovací řízení nebylo nutné, protože podpora byla vyňata podle nařízení (EU) č. 651/2014.
 - Ustanovení článku 2 nařízení (EU) 2015/1589, podle něž musí být nové podpory oznamovány Komisi, neplatí pro stávající podpory, tedy pro režimy podpory a individuální podpory schválené Komisí nebo Radou. Stávající, již schválené podpory, jako ta, o kterou se jedná v projednávané věci, nemusí být oznamovány ani schvalovány. V projednávané věci Komise nezačala řízení podle článku 22 nařízení (EU) 2015/1589, a tedy neuplatnila proti podpoře žádné námítky.
 - Odvolání je protiprávní, protože neexistuje žádné rozhodnutí Komise o navrácení podpory a správní orgány nejsou oprávněny označit podporu za protiprávní bez rozhodnutí Komise podle kapitoly 3 nařízení (EU) 2015/1589.
- 10 Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.
- 11 Má za to, že se jednalo o protiprávní státní podporu, protože platnost režimu podpory SA.32113 skončila dne 31. prosince 2016, podpora proto postrádala právní základ. Kromě toho podpora porušovala nařízení (EU) č. 651/2014. Proto měla být podle tohoto nařízení upravena a snížena.

Odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 12 Úspěch opravného prostředku závisí na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) o výkladu Smluv.
- 13 Senát považuje za nezbytné předložit Soudnímu dvoru na základě článku 267 SFEU výše uvedené předběžné otázky z níže uvedených důvodů, jelikož jsou relevantní pro rozhodnutí o několika žalobních důvodech žalobkyně.

Unijní a vnitrostátní právní předpisy

- 14 Právní předpisy relevantní pro spor jsou uvedeny výše v částech „Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva“ a „Uplatňovaná ustanovení unijního práva“. Následující úvahy jsou uváděny navíc k těmto ustanovením.
- 15 Provinciální zákon č. 9 stanoví, že provincie Jižní Tyrolsko může poskytnout podporu až do výše 80 procent na výstavbu a rozšíření zařízení na výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Na tomto základě bylo rozhodnutím provinciální vlády č. 1804 rozhodnuto poskytnout podporu na výstavbu a rozšíření vodních elektráren pro salaše a horské chaty. Dále měly být každoročním finančním zákonem stanoveny výdaje k tíži následujících rozpočtových roků.
- 16 Komise schválila výše popsaný režim podpory svým rozhodnutím o státní podpoře SA.32113. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že na režim podpory jsou vyčleněny rozpočtové prostředky v celkové výši 187 milionů eur a ročně 32 milionů eur a stanovena platnost do 31. prosince 2016. Podle vyjádření Komise zhruba polovina prostředků nepředstavuje státní podporu, přesná doba platnosti není výslovně uvedena.
- 17 Zejména ohledně plánované investiční podpory na vodní elektrárny pro salaše a horské chaty Komise rozhodla, že nepodá námítky, protože se jedná o státní podporu usnadňující rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. c).
- 18 Dopady výroby elektrické energie v odlehlých oblastech bez připojení k elektrické síti na obchod mezi členskými státy ohodnotila *a priori* jako nepatrné (bod 97 rozhodnutí o státní podpoře SA.32113).
- 19 Plánovaný režim slouží k tomu, aby kompenzoval skutečnou územní zvláštnost, a je objektivně odůvodněn nezbytností racionálním způsobem řešit nedostatek spolehlivého a efektivního zásobování elektrinou v odlehlých oblastech Jižního Tyrolska. Komise proto dospěla k názoru, že podpora elektrifikace venkovských a horských oblastí Jižního Tyrolska má celkově pozitivní účinek, protože přispívá k zajištění práva zákazníků, zejména rodin a malých podniků, na spolehlivé a ekologické zásobování elektrickou energií (bod 98 rozhodnutí o státní podpoře SA.32113).
- 20 Podle článku 41 („Investiční podpora energie z obnovitelných zdrojů“) nařízení (EU) č. 651/2014 je investiční podpora energie z obnovitelných zdrojů slučitelná s vnitřním trhem a je vyňata z oznamovací povinnosti, pokud jsou splněny další podmínky stanovené v tomto článku.

K předběžným otázkám

- 21 S prvním žalobním důvodem je spojena právní otázka, zda podpora v poskytnutém rozsahu 80 procent může způsobit narušení hospodářské soutěže a obchodu mezi členskými státy.

- 22 Záporná odpověď na tuto otázku by znamenala zrušení napadených právních aktů.
- 23 Navíc jsou u tohoto soudu vedena řízení v dalších sedmi podobných případech, jejichž základem je stejná právní otázka.
- 24 Další žalobní důvody nastolují právní otázku, zda se v projednávané věci jedná o platnou podporu a zda státní orgán může o této otázce rozhodnout sám, nebo zda měl toto rozhodnutí přenechat Komisi.
- 25 Senát má v této souvislosti pochybnosti ohledně skutečného skončení platnosti režimu podpory SA.32113 schváleného Komisí.
- 26 V samotném rozhodnutí o státní podpoře SA.32113 není výslovně uvedeno časové omezení. Výhradně ze zveřejnění jeho výňatků v Úředním věstníku Evropské unie ze dne 4. ledna 2013 vyplývá, že pro režim podpory stanovený provinciálním zákonem byla stanovena platnost do 31. prosince 2016.
- 27 Provinciální zákon č. 9 stanovil, že nezbytné prostředky na příspěvky na výstavbu malých vodních elektráren pro salaše a horské chaty, které nelze připojit k elektrické síti bez odpovídajících technických a finančních nákladů, budou stanoveny každoročně finančním zákonem.
- 28 K tomu došlo také po roce 2016 a v rozpočtu provincie na roky 2017 a 2018 na to byly určeny příslušné částky.
- 29 V rozhodnutí o státní podpoře SA.32113 považovala Komise cíl provinciálního zákona č. 9 ohledně salašů a horských chat nepřipojených k elektrické síti za slučitelný s vnitřním trhem.
- 30 Vystává proto otázka, zda dnem 31. prosince 2016 skončila platnost režimu podpory ohledně elektrifikace salašů a horských chat energií z obnovitelných zdrojů, která byla Komisí prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 3 SFEU.
- 31 V případě záporné odpovědi na tuto otázku by poskytnutá podpora představovala platnou podporu s tím důsledkem, že by napadené snížení podpory bylo protiprávní.
- 32 V případě kladné odpovědi na tuto otázku by se naopak jednalo o podporu, která byla poskytnuta po období schváleném Komisí. Ačkoliv nedošlo k porušení podmínek a požadavků stanovených Komisí, jednalo by se o zneužívající poskytnutí podpory.
- 33 V tomto případě by muselo být posouzeno, zda musí být článek 20 nařízení (EU) 2015/1589 vykládán v tom smyslu, že při zneužití podpory musí Komise vydat rozhodnutí o navrácení podpory před zásahem státních orgánů.

- 34 Krom toho je třeba přezkoumat, zda jsou tyto podpory i nadále, jak konstatovala Komise ve svém rozhodnutí o státní podpoře SA.32113, slučitelné s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. a) [SFEU], protože usnadňují rozvoj určitých hospodářských oblastí.

PRACOVNÍ DOKUMENT